

Jan Rotgans

SCHEEPSJOURNAAL

VAN 1970 TOT 2010

JAN ROTGANS • WR 130, MS "JOHANNA II" • DEN OEVER
 TEL. 06 - 51 78 35 45 • WWW.JANROTGANS.COM • E-MAIL: INFO@JANROTGANS.COM

Jarenlang lief en leed op het Wad

"Ik neem u mee naar het mooiste plekje van de Waddenzee"

Skilderij

*Staan je an diek mit donker weer
 En je kiekt naar de overkangt
 Den zien je in de veerte deer
 Een streep leigriës Tessels langd*

*'t Beeld wat den je dög opvangt
 Is mèest geliek een skilderij
 In een palet naar Haagse trangd
 En de voergrongd figuur ben jij*

*Fantaseer deer gerust maar bij
 Om goed de sfeer te ongergaan
 't Maakt niks uut bij voer tij
 Of je mit donker weer deer staan*

*Zelfs bij een iewat flèeuwigh licht
 Zien je een prachtig zeegezicht*

August Pruijboom

40 jaar 't is allegaer wat op het Wad

In deze krant neem ik u mee in mijn wereld van de Waddenzee zoals ik hem beleefd heb tot nu toe. Er passeren veel namen de revue van vader, opa's, oma's, ooms en andere bijzondere Wieringer mensen. In vogelvlucht de thema's: vanaf mijn 9e jaar werd ik regelmatig van school gehouden om mee te helpen bij het fuiken lichten. 'De ouwe' zei: "Je heb gien skoel leren, want het ze je leren, heb je niks an en wat ze je moeten leren, leren ze je toch niet!" Vanaf mijn 16e jaar ben ik gaan hengelen en paling vissen. En rond 1989 heb ik het bedrijfje 'Zelf beroepsvissen' op de markt gebracht. In 2002 heb ik samen met Ton, Jan en Jan het

Wadvissersgilde opgericht. De laatste jaren verzorg ik veel culinaire tochten met de koks Ben en Inma. Of het nou bij vroeger hoort of bij de familie, dat weet ik niet, maar veel bijzondere uitspraken gesproken door allerlei familieleden staan in de verhalen die ik opgeschreven heb. Ik probeer deze krant ook te krijgen naar oudkanten van mij, uit waardering dat ik voor en met ze heb kunnen werken. Door hun ben ik voor een groot gedeelte wie ik ben.
Ik wens jullie veel leesplezier!

Geheimen van de Waddenzee

Deze kleine verhaaltjes heb ik van vader, opa en ooms gehoord en er zelf nog wat aan toegevoegd. Waarschijnlijk hebben ze op andere visserplaatsen ook zulke, of misschien wel dezelfde verhalen. Voor ons is alles niet te verklaren, maar dat hoeft ook niet. Sommigen kijken hier met een knipoog naar, maar dat vind ik ook niet erg.

Voor mij is de Waddenzee al mijn hele leven de bron van inkomsten. Buiten dat ik daar mijn geld mee verdien, is en vind ik de Waddenzee mooi, en nu ik wat ouder word heel mooi.

- De paling vang je tot de volle maan, één dag erover (dan zien wij het verschil nog niet) vang je niets meer.
- In het voorjaar vang je paling die aast op voornkuit. Mooie vangsten en superkwaliteit, maar als de wind naar het noorden gaat is de vangst in één keer gebeurd.
- Als je op het Wad loopt en krabben vallen je aan op twee meter afstand, zonder dat je ze bedreigt, dan zit voor het avond de wind in het noorden.
- Vroeger bij het wiermaaien hadden ze leren waadpakken die genageld waren aan houten klompen. Als ze bij opkoming (vloed) aan het werk waren, waren de leren waadpakken lek, vooral op de naden. Bij zakkend water (eb) waren ze kurkdroog (niet lek).
- Dat de kleinere schepen aan het boomkorren waren, visten ze vaak over hetzelfde bestek (visgronden), als de wind naar het noorden ging liepen ze met hun netten vast, op dezelfde plek.
- In ± eind 1800 waren er oesterbanken op het Wad, ze zijn uiteindelijk verdwenen door ziekte en overbevissing, maar de nieuwe oesterbanken leggen precies op dezelfde plek als 100 jaar terug.
- De ouwe vertelde ook altijd dat bij een noordenwind het anker het niet hield.

Familiegeschiedenis van Jan Rotgans

een probleempje met de belastingdienst, want hij had 5000 gulden te veel op zijn bankrekening staan.

De boekhouder sprak hem daarop aan waarop de ouwe zei: "ik heb altijd nog 5000 gulden tekort gehad en nou heb ik 5000 te veel en dan is het weer niet goed?" De boekhouder had bedacht dat: "je kan er alleen heelhuids uitkomen als je tegen de belastingdienst zegt dat je die 5000 gulden als schenking van je vader (opa) gekregen hebt. Als dat niet lukt kan je nog wel d'r eens hard aangepakt worden." Mijn vader vroeg die ochtend aan opa: "als er nou een vent van de belasting komt, ik heb 5000 gulden van je gehad hoor?" Opa zei: "oh joh, das best". Een paar jaar later zat er een vent aan tafel met een uilenbril en een lange zwarte jas. Oei, een commies (belastinginspector). Opa kwam om 10 uur weer de aardappelen schillen, zag die vent zitten en vroeg aan mijn vader: "Cees, hoe zat het nou ook al weer? Heb ik nou 5000 van jou gehad, of jij van mij?" Mijn vader is toen waarschijnlijk tot China in de grond gezakt. Het zeepierenbedrijf waar dit om ging was wel ter ziele.

Oom Piet, visserman en eendenboer

Oom Piet, de volgende oude kerel, ± 85 jaar, was een verhalenverteller, maar wel over de zee.

Als jongen van 10 jaar ging hij al mee op de WR1, een blazer. Ze visten vooral op de Noordzee op de zeilen, hij is zoals hij vertelde geen één dag niet zeeziek geweest. Uiteindelijk is hij eendenboer geworden op de Hoelm op Wieringen. De lekkerste koffie ooit heb ik bij hem gedronken, met een halve Wieringer Jodenkoek. Recept: opgewarmde oude koffie op een petroleumstel, met een extra schepje buisman, sukerâoi (cichorei) zoals hij het noemde. Maar met de verschrikkelijk mooie verhalen die hij vertelde smaakte het nog lekkerder dan bij de duurste koffietent. Oom Piet deed ook aan schemeren, net zo lang praten en redeneren met een bakkie tot dat je mekaar niet meer kon zien. Mijn vader zat ook op een avond bij oom Piet, om half elf, het was al donker en de ouwe (mijn vader) had een bolkrak (sigaar) opgestoken. Hij zou hem even uitdrukken in de asbak, maar hij voelde wat aan zijn vingers, "boter!" Hij had z'n sigaar uitgedrukt in de botervloot die niet meer te zien was. Oom Piet zei tegen m'n vader: "moet ik het licht even aandoen?" waarop de ouwe zei: "nee, want anders zie ik buiten niks meer". Een keer per jaar kwam hij te gast met de kerst om stokvis of stoofaal te eten. Ik haalde hem op met de fiets en samen fietsten we naar mijn huis. Ik had op mijn verjaardag een kilometerteller op m'n fiets gekregen. Op het rechte vlakke stuk vroeg oom Piet: "hoe hard rijden we nou Jan?" Ik zei: "5 km per uur oom Piet". Toen gingen we de klucht af, bij de Hoelm en hij vroeg met luide stem (met al die snelheid): "hoe hard rijden we nou Jan?" "5.5 oom Piet". Dit is hem tot de dood bijgebleven.

Boer, visser en eendenkooiker
Opa Rotgans en oma Koorn, oom Piet Kooy en zijn vrouw Kooyman, dat zijn echte Wieringer namen. Veel meer namen heb je niet op Wieringen, behalve Lont en Bakker en iedereen is dan ook familie van elkaar. Van mijn oma Koorn kwam de visserijtak (mosselvisserij). Opa Rotgans was opgegroeid bij Kees Kooyman, en later mijn vader voor een gedeelte ook. Kees Kooyman had een eendenkooi en mijn vader

heeft daar tot z'n ±14e jaar gewerkt. Hij vertelde een keer dat zijn ome Kees, samen met hem om circa 12 uur onder een dikke boom een broodje met suker zaten te eten. Hij zei: "ome Kees, er loopt een spin op je brôôdje". Ome Kees zag niet zo best meer, waarschijnlijk omdat hij vroeger in het wier had gewerkt en daar slechte ogen door kregen. Kees Kooyman zei: "dan moet ie hard lopen, aars vreet ik hem op".

In de eendenkooi hadden ze ook onderhoud aan de bomen, zoals snoeien en kappen, maar ook het hakken. Dat heb ik nog van mijn vader geleerd. Bij de palingvisserij hoorden eiken palen en daar moesten punten aan gemaakt worden. Dat deden we tot mijn 16 jaar met de biel.

Botvisserij

Na Kees Kooyman in de eendenkooi is mijn vader op het wad gaan vissen op bot met keerwant. De oorlog zat er tussen, dus geld en materiaal was schaars. Dat is wel als een rooie draad door zijn leven gelopen. Hij zei ook altijd: "alles wat je niet uitgeeft hoef je ook niet te verdienen". Keerwant vissen op het wad heb ik van hem geleerd, maar dan met hardersnetten. De eerste keer dat ik met de ouwe naar zee ging was het hoogwater, een bootje van vijf meter en een vijf pk buitenboordmotor. Na twee uur varen, hij stond uit te steken -dat is met een pikhaak kijken hoe diep het is en voelen wat voor grond het is- zei hij: "Ik denk dat we er benne. 100 meter naar de noord, effe om de zuid en stoppen". Hij duwde de pikhaak in de grond, nu wachten op laagwater om te kijken

of de pikhaak midden in het geultje stond. Het geultje heette 'het gat van 't kerkhof'. Eén thermoskan zwarte koffie, en een pak zware shag later, circa vier uur, was het laagwater. Op de Zuidwal, kilometers noord allemaal droogte, om de zuid droogte en wij lagen precies midden in het geultje. Ik was 14 jaar en beleefde het als iets paranormaals.

Opa Panjer

De opa van mijn moeders kant, Jans Panjer, kwam uit Groningen, met de Zuiderzeewerken meegekomen. Op deze foto staat hij helemaal links.

Ik heb hem meegemaakt dat hij mijn vader ook hielp tijdens zijn nierziekte. Opa Panjer was een klein, gedrongen, toch wel sterk kereltje en altijd opgewekt! Als opa Panjer met zijn toenmalige vrouw Marie aan kwam lopen zei mijn vader altijd: "Deer hewe we Ouwe Panjo en de meid". Waar opa nooit kwaad om werd. Opa Panjer en de ouwe waren teruggekomen uit zee met 1000 kg vispuf. Puf is 'alle oncourante vis', wat niet verhandelbaar is, deze vispuf was

verhandelbaar is. Deze vispuf was bestemd voor de eendenboeren in de waterweg, de Haukes. In Westerland had de ouwe door dat hij gevolgd werd door de AID voor viscontrole. Tussen die 1000 kg vis zat ook ondermaatse vis, maar de ouwe had de viskisten met alleen maatse vis gemerkt met een krasje achter de handgreep. Die liet hij dan zien als ze wilden controleren. De kisten vis die niet gecontroleerd moesten worden waren bovenop allemaal voorzien van bijna uit elkaar vallende rotte IJsselmeervis, zoals blei en voorn. De verzamelnaam van dat spul was ape. Eerst ging hij om te klieren 15 km per uur rijden, waar gien end an kwam en toen zei hij tegen opa Panjer: "AID controle". Opa flipte, want die wist dat het niet allemaal goed was wat achter op de aanhangwagen stond. Hij praatte normaal al voor 80% Gronings, maar nu was hij helemaal niet meer te verstaan. Voor bij het huis aangekomen, sprong opa uit de auto

(ouwe Skoda) hij pakte de eerste de beste fiets die hij tegenkwam en die toevallig van Albert ten Cate was (een schoolvriendje van mij, 8 jaar oud). En opa snoeide met de voor hem lilliputterfiets weg, achterom kijkend schreeuwde hij tegen mijn vader in het Gronings: "geef mie de schuld moar". De AID'ers die het schouwspel hadden waargenomen hebben het uitgegierd en zijn maar weggereden. Opa Panjer had één Groningse mop die hij ongeveer een miljoen keer op z'n Gronings verteld heeft, namelijk: "ik liep op de haven en kwam een zeeman tegen die zei: how do you do? Opa zegt: hou goat met you? What do you say? Opa: Oh, voarde ook op zee?"

De pufvisserij op het IJsselmeer ook wel 'nest' genoemd, werd naar de eendenboeren gebracht en gevoerd aan de eenden. De eendeneieren werden tot 1970 gebruikt voor de beschuitindustrie, zonder eendeneieren geen beschuit. De mosselschepen op Wieringen visten ook alleen maar voor de eendenboeren. Later hebben de Zeeuwen de mosselhandel helemaal in handen gekregen en naar Yerseke verhuisd.

Gloriejaren van de palingvisserij

In de jaren 60 tot 80 hebben we superjaren meegemaakt met de palingvisserij. Het was bijzonder om mee te maken dat je alleen maar veel en van een superkwaliteit paling kon vangen. De prijs van de paling was de meest onzekere factor in die tijd, fuiken van 500 pond paling op één nacht waren geen uitzondering. In 1978 werd ik 16 jaar. De ouwe werd al beroerder door zijn nierziekte en zei: "ik geef het roer over aan jou". Er kwam een andere kotter en ik was schipper. Dat mijn vader niet meer mee ging naar zee en gelukkig nog wel thuis was, was voor mij het moeilijkste de

planning. In de winter moest ik palingfuiken, spieringnetten, tongennetten repareren, een berg waar je enorm tegen opzag en dan was er nog het onderhoud van schip, boot en spullen.

Vroeg ik aan de ouwe (bijna in paniek): "wat moet ik nou het eerst doen?" Zijn antwoord: "wat je het eerst nodig hebt, en je niet druk maken". Dat systeem hanteer ik nog steeds en het bevalt me goed.

Naast de visserij deed ik in de weekeinden met sportvisserij varen (hengelaars werd dat hier genoemd). Mijn jaar visserij zag er toen zo ongeveer uit: spiering vissen, november tot april, dan op tong tot juni, met palingkubben tot augustus en grote palingfuiken tot november. Dat mijn vader in de jaren 70 nog aan het roer stond deed hij minder visserijen, maar wel de paling zelf roken en verkopen. Ik vond dat een gescharrel, eerst vangen, dood maken, ont-slijmen, oprijgen, alle darmen en slijm opruimen (werd door de plee gespeeld), met emmertjes water sjouwen, paling roken, verpakken en uitventen. Ik vond het helemaal niks dat gescharrel. Toen dacht ik als ik de baas ben doe ik het anders, groter schip, lieren, hogedruksputten in plaats van een emmertje, etc. Dat heb ik gedaan en het is gelukt ook, maar ik vertel vaak aan mijn gasten nu dat die ouwe het nog niet zo slecht had. Eén rol vetvrij papier, 4 x 20 liter gasolie, 4 tanken benzine en een ouwe skoda, dat waren zijn onkosten (niks dus).

Overstap 1990 naar toeristenvaart en culinaire tochten

Eind jaren 80 werd het al een stuk minder met de palingvisserij en ik heb toen met behulp van mijn vriend J. G. Oord het bedrijfje opgezet "Zelf beroepsvissen op het Wad". Binnen één jaar liep het als een tierelier, vele groepen, vooral stoere mannen, die graag vis wilden meenemen en bier drinken. Zo'n jaar of tien heeft dat goed gelopen, maar de visvangst liep terug en de groepen dus ook. In 2002 heb ik met drie collega's het Wadvissersgilde opgericht met behulp van Martin Scholten, Imares-TNO. Dat was een mooie ommekeer in ons werk en leven. Nu hoefden wij geen hoeveel-heden vis meer te vangen, maar de gasten de natuur te laten beleven. Dat is wel de spil van ons bedrijf geworden en alle oude verhalen van ooms, opa's en vader passeren vaak de revue. Naast de Waddenexcursies vaar ik veel met koks die workshops aan boord geven over wat je allemaal kan eten van de Wadproducten. Zoals vis, paling en oester maar ook wieren, eigenlijk bijna alles. Het is een behoorlijke organisatie, maar erg leuk werk. Al moet ik er bij zeggen dat ik dat natuurlijk niet alleen allemaal doe. Voor deze geoliende machine moet je goed en gemotiveerd personeel hebben, zelf uitgerust zijn en een goed leven hebben.

Opa (Jan) Rotgans

Als jongetje logeerde ik heel vaak bij mijn opa, 'opa Rotgans'. Die was alleen komen te staan dat ik twee jaar was en ik was zijn oogappeltje en ook behoorlijk verwend door hem. Niet zo direct met geld en spullen, op een nieuwe fiets na, maar wel met veel aandacht en liefde. Samen in de groentetuin, kippen voeren en eten koken. Overdag ging ik dan weer naar huis, waar mijn moeder mij opwachtte. De afstand was circa 700 meter. Waarschijnlijk was ik wel gesteld op oude mannen, want ik kwam één keer in de week bij oom Piet Kooy, 1.50 lang en 40 kg en een vrachtwagen met mooie verhalen. Dat ik zeven à acht jaar was had ik fuiken in de sloot staan, en de dikke paling bracht ik bij opa Rotgans en als ik een snoekbaarsje of wat botjes had bij oom Piet.

Het eten en eten koken heb ik van opa Rotgans geleerd, die zei dan ook: "met boerenbutter en suiker (suiker) en zout kom je een heel end". Opa nam alle tijd voor het eten koken en gebruikte alleen verse groente uit de tuin, "dan moet je al goed je best doen om het niet te laten smaken", zei hij altijd. Dat mijn moeder voor het eerst nasi had gemaakt vroeg ze of ik een lessie (kliekje) 's avonds mee naar opa wilde nemen. De andere dag spraken ze elkaar en vroeg mijn moeder: "hoe vond je de nasi opa?" Hij zei: "tis mien smaak niet, later heb ik er wat suiker en boter bij gedaan, toen ging het wel".

Zeepierenhandel

Opa Rotgans kwam elke ochtend om aardappels te schillen en een bakkie koffie te doen. Mijn vader had effe

Van palingvisserij tot culinaire Waddentochten

Palingvisserij, 1970 tot 1989

Als jongetje van de lagere school ging ik al met mijn vader mee om te helpen en ook vanwege zijn nierziekte, zoals ik genoemd in mijn familiegeschiedenis. Ik heb het als een prachtige tijd ervaren en vraag mij al meer af: waarom was dat nou zo mooi? De ouwe (mijn vader) was een enorme goeie verteller. Hij liep al tegen de 50 jaar toen ik mee ging en nam overal de tijd voor. Dat besefte ik toen niet, maar als ik dat met nu vergelijk is er een wereld van verschil. Hij had al zo veel meegemaakt in zijn leven, dat hij al wist dat geluk niets met geld en luxe te maken had. Wat voor mij elke keer een schok is, is dat herinneringen terugkomen bij geuren zoals: bruine teer; turf als het gerookt wordt; en in de ochtend de geur van blaasjeswier tegen de glooiing van de dijk, klappers zoals wij het noemen, dan gaat bij mij de bioscoop 40 jaar terug in m'n kop.

werd een ander schip aangekocht en op mijn 16e jaar zei de ouwe: "nou jij maar". Tot deze tijd werden onze netten mee naar huis genomen om ze daar vervolgens schoon te maken met een klein zeikstraaltje uit de waterleiding. Met een Berlijner harde bezem werden de netten geschrobd, dan gedroogd, uitgeklopt tegen een boom en in de taanketel getaand. Wat een gescharrel en gemartel met die troep dacht ik toen. Die kleine aal werd tot die tijd ook gerookt en niet al te duur aan grote gezinnen verkocht, die eigenlijk geen paling bij de viskar konden kopen. Ik dacht toen: "als ik aan het roer zal staan, gaat het heel anders gebeuren. Ik wil een groter schip, goeie lier en hogedruksputten om mijn netten schoon te maken". Dat ging ook gebeuren. De ouwe, die toen nog leefde, liet mij vrij en zei: "je moet geen rekening houwe met mij, ik ben út de tijd".

Sportvisserij in de weekenden, 1977 tot 1989

In de weekenden ging ik sportvissen met de hengel. Een groot deel van de vloot deed dat om een centje bij te verdienen. Je ging naar een pierenhandel, piereboer zoals wij dat noemden en zei: "heb je nog wat hengelaars over in het weekend?" Mijn eerste groep, ik was 16 jaar, kreeg ik van Simon Post. Die man had er een punt achter gezet, hij zei: "ik heb nog wat reddingsmiddelen en een pisbak en een mooie bank, dan ken jij hengelen".

Mijn eerste groep, ik zal het nooit vergeten, was een kerk-gemeenschap uit Woerden, georganiseerd door mr. Schulte. Hier moest ik nog wel even aan wennen, koffie zetten op een petroleumstelletje, koffie, schepje buisman en dan zeven door een zeefje. In de namiddag soep uit blik. Dat hadden wij in onze visserstijd nog nooit gehad, al die luxe, toen was het een thermoskan en een zak brood. Mijn vader had nog wel geadviseerd: "laat je baard staan, dan zie je er wat ouder uit, want met zo'n blote-konten-kop gelooft niemand je".

Ik sloot mij aan bij de pierenzaak van Simon ten Bokkel, zijn vrouw Rika hielp mij altijd. De groepen haalden daar hun pieren en kwamen dan naar mij toe om te vissen. 500 meter uit de haven kon je het schip voor anker gooien en de hengelaars vingen vis. In het prille begin heb ik ook een keer met mist gevaren met hengelaars en vond het nog al wat om met potdichte mist de haven uit te gaan. Ik had het schip aan de zoete kant (Ijsselmeer) laten liggen en aan mijn klanten gevraagd om daar op te stappen. Eerst door de sluis en toen door de brug varen, het duurde nogal lang, want een sluismeester moest een stuk de weg (A7) op om de auto's te waarschuwen. Na een paar uur voeren we door de brug in de havenmond, richting zee. Ik scheet niet zo'n klein beetje in mijn broek om verder te gaan, dus ik zei tegen mijn gasten: "we zijn op de goeie plek, anker uit en hengelen". Verdomd, ze vingen nog vis ook. De wind draaide naar het zuidwesten, maar nog wel potdik van de mist. We lagen bijna naast de vissershaven en je kon de lassers van scheepswerf Jan Luyt horen. Ik dacht bij mezelf: "nou hoop ik maar niet dat het opklaart, dan zien ze dat we nog geen 100 meter van de kant leggen". Het is gelukkig goed gekomen.

In de 16 jaar dat ik met sportvissers/ hengelaars heb gevaren ben ik een hoop mooie en bijzondere mensen tegengekomen, de koppen en namen staan nog op mijn harde schijf en ik denk nog vaak aan ze terug.

Boxer Beb van Klaveren is een keer met mij mee geweest in het begin en had z'n kop open gehaald aan boord. Hij vroeg of ik EHBO had en ik zei: "kom maar, ik regel het wel". Hij had een snee op z'n fontanel en ik dacht, mijn moeder gebruikt altijd jodium. Dus ik een halve fles jodium er op, maar dat knapte niet erg op. Ik zei: "wacht maar, een snuffje dermatol". Ik kneep een beetje hard en het dopje vloog er af en een gele toren van vier centimeter hoog stond als een ei op z'n kop. Toen zei Beb: "ik denk dat ik al beter ben".

Later in de tijd begonnen onze gasten meer eisen te stellen, ik ging daar niet in mee en het sportvissen ging zoals ik het deed achteruit. Vanaf 1989 heb ik een geheel nieuwe opzet gemaakt onder de naam 'Zelf beroepsvissen op de Waddenzee'. Een mooie anekdote uit deze periode is een verhaal van een hele eenvoudige, aardige en wat oudere man, wat ik nooit zou vergeten en aan heel veel heb doorverteld. De beste man, 1.58 lang met een hoedje op vertelde dat hij naar Australië ging met z'n vrouw en dochter. Zijn schoonzoon die met hem mee was te sportvissen wilde ook graag mee, 'maar geen geld genoeg' was even het probleem. De oude man die boekhouder was bij een timmerfabriekje zei: "het is heel eenvoudig, de reis kost 1000 gulden (toen nog), je telt al je spaarcentjes op en de drie maanden die je werkt en nog wat verdient, wat je daar aan overhoudt, doe je erbij en als dat 1000 gulden is kan je mee". De jongen had het niet en de oude man zei: "dan moet je wachten. Zo moeilijk is het toch niet, optellen en aftrekken leer je al in de derde klas". De oude boekhouder vertelde: "het leven is net 'één van de acht' van Mies Bouwman. Je gaat in het hokje zitten, licht uit, spot aan en de lopende band gaat". Hij zegt: "maar één keer komt de kleurentv voorbij en die moet je eruit pakken, zo niet, hij komt niet de tweede keer". Hij zei dan ook: "m'n jongen, zo is het leven. Je krijgt af en toe een mooie kans, maar waarschijnlijk maar één keer".

1989: bedrijf 'Zelf beroepsvissen op het Wad'

Eén keer per jaar ging de familie inclusief oma een weekje, of eigenlijk vijf dagen, naar Terschelling met de kotter. Omdat ik in het ritme zat 's ochtends drie uur op te staan, was ik toen, terwijl dat ik dacht dat ik uitsliep, ook al om vijf uur wakker. Ik liep het dorpje West-Terschelling in en er stond een menselijke luxe stationcar (die ik ook altijd graag wilde) spullen te laden zoals snacks en patat. 's Middags om een uur of vijf, dat wij naar de oostkant van Terschelling hadden gefietst

kwam ik diezelfde man weer tegen, maar nu stond hij in een snackkar. Een omgebouwde caravan met een frituur erin. Toen dacht ik bij me eigen, "ik geloof dat ik iets niet goed doe". Er bleek in de toeristische branche behoorlijk wat te verdienen te zijn en met die vraag ben ik ook naar m'n toen nog goede kennis en nu vriend

Jan G. Oord gegaan. Ik vertelde dat ik iets met toeristen wilde doen en zijn vraag was dan ook: "wat dan?" "Garnalen vissen", was mijn eerste antwoord (afgekeken op Texel), "groepen mensen laten zien hoe je garnalen vangt, kookt en pelt". Hij vroeg: "mag je garnalen vissen en kan je dat?" "Nee", was mijn antwoord. Hij zei: "ik vind het raar dat je iets wilt doen wat je niet mag en ook nooit gedaan hebt, waarom ga je niet alle dingen laten zien, wat je wel kan en mag, dat is toch ook mooi. Stuur mij een lijst op van wat je kan en mag, dan zal ik proberen een mooi idee op papier te zetten". Nou, ik viste met kubben, fuiken, keerwant en nog vele andere vistuigen. Paling en vis roken behoorden ook tot mijn dagelijkse werk. Jan Ger had het mool op papier gezet en de naam: 'Zelf beroepsvissen op de Waddenzee' er aan gegeven. In de boerderij, waar ik met mijn eerste vrouw Fenna woonde, hebben we een kantine gemaakt en Fenna en oma bestierden de keuken en hebben keihard meegewerkt. Zelf gevangen botfilet, gebakken en gekookte aardappelen en sla, soepje vooraf en vla toe. Een geweldige formule. Er werden bakken vis mee naar huis genomen door onze gasten en na afloop hun buik vol eten in de boerderij. Achteraf een mooie tijd geweest, maar wel wennen om van tien uur alleen op de kotter te zitten tot twaalf uur met allerlei soorten mensen om te gaan. Na één jaar dit werk te doen hebben we een nieuw schip laten maken, om grotere groepen mee te kunnen nemen. Zes jaar later hebben we het schip verlengd door Machinefabriek Luyt. Ik ken geen enkele manier om zo mooi een schip te bouwen, als met Jan Luyt uit Den Oever. De vangst van het Zelf Beroepsvissen zakte af en daar werd ik behoorlijk op afgerekend, of ik de vis maakte. Mijn klanten waren niet meer zo tevreden als tien jaar terug. In 2000 begonnen we, samen met drie collega's met het Wad-vissersgilde en de wadexcursies die daar bij horen. De wadexcursie is eigenlijk de spil van het bedrijf geworden met daar omheen mooie dingen zoals zeehondjes kijken, wadlopen en... de culinaire tochten. Het is wel een zoektocht geweest, maar ik denk en hoop dat ik hier nog een tijd mee door kan gaan. Ik denk dat de balans tussen mij privé en mijn werk goed op elkaar is afgestemd. Wat de toekomst brengt, weet niemand. Een zorg is wel de natuur- en visserijwetten, met alles wat daar aan vastkleeft, maar de mooie dagen die we nu beleven kunnen ze niet van ons afpakken.

De eerste jaren hebben wij met fuiken in de sluis kom gevist bij de Lossedam (waar nu lepelaars zitten) en in de Hofmanshaven. De Hofmanshaven ligt aan het Ijsselmeer vast, in deze haven (binnen) visten we in de zomer en in de herfst op het wad. In die binnenvisserij kan ik alle plekjes waar we goed paling vingen op de centimeter nauwkeurig vertellen. In het voorjaar als de voorns aan het kuitschieten waren en ze breeuwden het kuit als het mee zat tegen de fuiken aan, kwam je om in de paling. De kwaliteit van die paling is op geen manier te evenaren. Door de kuit van die voorn at de paling daar terplekke en hoefde niet te zwemmen en dan word hij vet.

In augustus vertrokken we naar de zoute kant om daar de trekaal te vangen. We hadden daar vijf fuiken in de sluis kom en vijf aan de Lossedam. Dat was de hele beug (verzamelnaam voor hoeveelheid netten) en we waren ook bijna het kleinste bedrijf dat er toen was. Dagen van 2000 pond aal waren geen uitzondering. In de jaren tachtig kregen we er stekken bij. 'Om de Oost', zoals wij dat noemden, 9 tot 12 kilometer van Den Oever af. Er

Nou, daar ging-ie dan. Meer fuiken aangekocht, met kubben vissen, in de winter wanneer we anders vrij waren spiering vissen en in het voorjaar op tong met tongennetten. Prachtig mooi om mee te maken, maar de dagen werden al langer en was er bijna geen rustperiode meer in het jaar.

Dan vergeet ik ook nog bijna te vertellen dat ik in het weekend met groepen sportvissers naar zee ging. Wanneer de gasten aan het hengelen waren, ging ik of onderhoud aan de motor of netwerk plegen. Zo langzamerhand, met zulke lange dagen had ik er wel erg in dat hier niet veel rek meer in zat en ben toen op het idee gekomen om met mensen te gaan Zelf beroepsvissen op het Wad. Mijn eerste groep was in september 1998, met als eerste klant Bolkestein. Ik had nog nooit van hem gehoord, maar hij ook niet van mij.

ARRANGEMENTEN 2010-2011

DAGJE WADDENZEE

WILT U HET WAD LEREN KENNEN EN HEERLIJK VERTOEVEN IN DIT MOOIE NATUURGEBIED? DAN IS EEN DAGJE WADDENZEE DE JUISTE KEUS. DEZE DAGTOCHT DUURT 7 UUR, IN OVERLEG MET JAN ROTGANS KUNT U DE AFVAARTTIJD BEPALEN. VERVOLGENS WORDEN EVENTUELE BEZIENSWAARDIGHEDEN EN ACTIVITEITEN BESPROKEN EN VERLAAT HET SCHIP DE HAVEN. DIT ARRANGEMENT STAAT ALWEER MEER DAN 20 JAAR IN HET TEKEN VAN GENIETEN EN BELEVEN!

Deze tocht kan overdag of 's middags en 's avonds worden georganiseerd. Op het Wad maakt u kennis met verschillende soorten visserijen en bezoeken we (indien aanwezig) de zeehonden. Daarnaast kunnen we gaan wadlopen over de drooggevallen zandplaat -als het getij het toelaat- en krijgt u allerlei informatie over het planten- en dierenrijk op het Wad. Aan het eind van deze mooie dagtocht heeft u stevige trek gekregen. Er is heerlijke zelfgemaakte soep waarbij broodjes geserveerd worden. De maaltijden worden bereid met verse ingrediënten. Het diner kunt u in overleg met Jan bepalen.

Soms spelen zich bijzonderheden af op het Wad, ook hier proberen wij op in te spelen. Dat maakt iedere dag anders!

€ 55,- p.p., inclusief lunch en diner, exclusief drankjes.

BOEK NU!
06 - 51 78 35 45

WADEXCURSIE

EEN ERVARING DIE ALLE ZINTUIGEN PRIKKELT! HET WAD ZIEN, HOREN, VOELLEN, RUIKEN EN PROEVEN... DEZE BIJZONDERE WADEXCURSIE IS ZEER GESCHIKT ALS FAMILIE- OF BEDRIJFSUITJE, KINDEREN ZULLEN ZICH ZEKER NIET VERVELEN! DEZE WADEXCURSIE DUURT ONGEVEER 3,5 UUR EN BIEDT U EEN ANDERE KIJK OP HET LEVEN BOVEN EN ONDER DE WATERSPIEGEL

Jan Rotgans is een van de gildebreeders van het Wadvissersgilde, een groep vissermannen die tegenwoordig leerzame en bovenal unieke wadexcursies organiseren. Deze wadexcursies zijn speciaal opgezet om iedereen kennis te laten maken met de natuur op en in het Wad. Voor groepen en individuen. Tijdens de Wadexcursie wordt verteld over de haven van Den Oever en de schepen. Buiten de haven wordt er gesleept met een net en bestudeerd wat er gevangen is. U komt enorm veel te weten over de zeedieren. Na het terugzetten van de dieren gaan we met een kleinere bijboot naar de zandbanken om te wadlopen. Daar komt u veel verschillende dieren tegen, deze kunt u van heel dichtbij bekijken en zelfs aanraken!

Daarna krijgt u aan boord soep en broodjes en vertrekt u weer naar de haven in Den Oever. De gehele tijd krijgt u uitleg over de geschiedenis van het eiland Wieringen en het leven op het Wad.

€ 25,- p.p., boeken als groep. Groepen groter dan 20 personen, op aanvraag.

Wilt u van deze tocht een bedrijfs- of familieuitje maken inclusief Captains Dinner? Voor € 45,- p.p. is het uitje altijd een succes! Vaardatum is in overleg.

BOEK NU!
06 - 51 78 35 45

ZEEHONDENTOCHT

ZEEHONDEN VAN DICHTBIJ BEKIJKEN EN KRABBEN VANGEN. DE LEUKSTE BELEVENISSEN OP HET WAD, IN EEN MOOIE RONDVAART! DAT IS WEL EEN HEEL LEUKE MANIER OM DE WADDENZEE TE LEREN KENNEN!

TEVENS ZIET U HET GLOOIENDE EILAND WIERINGEN EENS VANAF HET WATER!

De rondvaart begint vanuit Den Oever en neemt u mee langs de mooie kust van Wieringen. Daarna richten wij ons voornamelijk op krabben en zeehonden! We nemen de tijd om krabben en garnalen te vissen en vertellen hier over. Niet alleen krabben en garnalen zijn te bezichtigen, maar ook andere kleinere zeedieren komt u tegen in het net. U kunt zeehonden van dichtbij bekijken in hun natuurlijke leefomgeving.

Vooraf voor gezinnen is deze leerzame vaartocht aan te raden. € 12,50 p.p., kinderen t/m 6 jaar kunnen al mee voor € 10,- p.p.

Boek nu bij VVV Kop van Noord-Holland en VVV Wieringen, tel.: (0227) 59 2220 of e-mail: wieringen@vvv-knh.nl Vaardatum op www.wadvissersgilde.nl

ALLEEN TE BOEKEN VIA DE VVV

WINTERARRANGEMENTEN

IN DE KOUDE WINTERMAANDEN BIEDT JAN ROTGANS WARME WINTERAVONDEN AAN BOORD! GEZELLIG IN HET VOORONDER MET FAMILIE, VRIENDEN OF COLLEGA'S GENIETEN VAN EEN AVONDJE UIT. OOK LEUK OM UW VERJAARDAG TE VIJREN.

BENT U EEN VOGELLIEFHEBBER? KIES DAN EENS VOOR EEN BIJZONDERE VOGELTOCHT NAAR HET HARTJE VAN DE WADDENZEE!

BOEK NU!
06 - 51 78 35 45

TOCHT IJSEENDEN CENTRAAL WADDENZEE

DEZE ONTDEKKINGSTOCHT OVER DE WADDENZEE STAAT GEHEEL IN HET TEKEN VAN VOGELS ZOEKEN, VINDEN EN BEKIJKEN IN HUN EIGEN LEEFOMGEVING. U MAAKT KENNIS MET ONZE ERVAREN VOGELGIDS, DIE VERTELT OVER DE VELE VOGELSOORTEN OP DE WADDENZEE.

De reis start in de haven van Den Oever, waar schipper Jan Rotgans u aan boord begroet met koffie. Gedurende de 8-uur durende tocht aan boord van de M.S. "Johanna II" wordt u naar plaatsen gebracht waar u doorgaans niet zomaar kunt komen. Het vaargebied is centraal Waddenzee, dus zoveel mogelijk buiten de bewoonde wereld. Uiteraard kunt u gezamenlijk met de schipper bepalen waar het schip stil moet liggen om vogels te spotten of dat er iets van de gebruikelijke vaarroute wordt afgeweken. € 55,- p.p., inclusief lunch en diner, exclusief drankjes. Groepen vanaf 15 personen.

ZEEMANSAVOND

WILT U EEN ECHTE ZEEMANSAVOND MEE MAKEN? U KUNT SAMEN MET JOHN NUMEIJER EN JAN ROTGANS GENIETEN VAN ZANG EN MUZIEK! TRADITIONELE ZEEMANSLIEDEREN ZINGEN IN HET VOORONDER VAN DE WR130. ZINGT U OOK MEE?

John Numeijer is een gezellige muzikleraar op Wieringen en weet als geen ander de sfeer op niveau te krijgen. Hij kan verschillende traditionele instrumenten bespelen, waardoor de liedjes nog mooier klinken. U krijgt een liedjesboek om uit mee te zingen en als u uw eigen instrument wilt meenemen, kan dat ook. Jan neemt zijn eigen accordeon of contrabas mee aan boord. De avond kan niet meer stuk! € 36,- p.p., inclusief welkomstborrel en Captains Dinner, exclusief drankjes. Groepen vanaf 15 personen.

VISSERIJGABARET

TIJDENS EEN GEZELLIGE AVONDTOCHT LUISTEREN NAAR DE VERHALEN VAN MARK ZIJLSTRA. HIJ BLIJKT TERUG HOE HIJ ALS 17-JARIGE JONGEN 'IN DE VISSERIJ' TERECHT KWAM. ZIJN VERHALEN MAKEN DAT HET DOODSTIL WORDT IN HET VOORONDER. KLOTSSEND WATER ALS ACHTERGROND-MUZIEK, MET EEN ENKELE KEER MISSCHIEF DE KRIJS VAN EEN MEEUW...

Mark Zijlstra blikt terug hoe hij als 17-jarige 'in de visserij' terecht kwam. Met een combinatie van humor, trots en passie vertelt hij over zijn leven als visserman. Rauwe verhalen met een vleugje romantiek. Voor meer informatie over Mark Zijlstra: www.markzijlstra.nl € 36,- p.p., inclusief welkomstborrel en Captains Dinner, exclusief drankjes. Groepen vanaf 15 personen.

CULINAIRE WADDENTOCHT

**PROEF WAT HET WAD U BIEDT!
U GAAT AAN BOORD SAMEN MET SCHIPPER JAN ROTGANS EN NAAR KEUZE TOPKOK GROTE BEN OF SPAANSE KOKKIN INMACULADA. ER WORDT DE WADDENZEE OP GEVAREN EN MET EEN SLEEPNET GEVIST. DE VANGST WORDT GEZAMENLIJK BEKEKEN EN VERDEELD VOOR BEREIDING AAN BOORD. ZOALS JAN ZOU ZEGGEN OVER DEZE GEZELLIGE DAG VERTOEVEN OP DE WADDENZEE:
"GA MEE,.. HET IS GODDELOOS LEKKER!"**

Topkok Grote Ben biedt u een 'workshop Wad proeven' aan, waarbij uw smaakpapillen worden verrast. Ben maakt de heerlijkste vis- en vleespasta's aan boord, met vers fruit. Spaanse kokkin Inmaculada verzorgt tapas en een heerlijke paella met een Spaans nagerecht. Deze tocht duurt 7 uur en de afvaarttijd wordt in gezamenlijk overleg bepaald. Al varende bereidt, indien dit in uw arrangement zit, topkok Grote Ben of kokkin Inmaculada een voorgerecht voor u en krijgt u een broodje geserveerd. Benedendeks zijn diverse dranken verkrijgbaar.

Geniet van al het natuurschoon zoals zandbanken, wadvogels en misschien heeft u de kans om van dichtbij een zeehond te zien zwemmen. Achter het schip wordt een sleepnet neergelaten om platvis en krabben te vangen. Ook probeert Jan sardientjes te vangen. Uniek omdat deze vis voor het eerst sinds lange tijd weer is gesignaleerd in de Waddenzee. Verser dan dit bestaat niet! Met de Culinaire waddentocht gaat u het Wad ontdekken en proeven!

Na het vangen met het net wordt de vis gefileerd om te gebruiken voor het gerecht. De gevangen krabben en eventuele garnalen worden gebruikt voor een visfond (bisque).

Vervolgens vaart u met de stabiele bijboot naar de zandbanken om te wadlopen. In de zomer kunt u op blote voeten lopen, maar in het voor- en naseizoen zijn er lieslaarzen te gebruiken. Niet tot uw knieën in de prut, maar op een stevige wadbodem wandelen.

Jan vertelt over de zee en dat wat voor het oog verborgen is (onder water of onder het zand). Hij laat zien waar zeemeerminnenhaar groeit en wie de 'piranha's' van het Wad zijn...

Vervolgens gaat u op zoek naar lekkernijen op de zandplaat, zoals:

- garnalen
- kokkels
- alikruiken
- mosselen
- oesters

Deze vangst wordt meegenomen aan boord en door de kok bereid tot heerlijke amuses en gebruikt in het diner!

Indien u kiest voor de Culinaire Waddentocht zonder kok? Dan kunt u zelf de kok aan boord zijn! Jan Rotgans helpt u daarbij om met de schelp- en schaaldieren een heerlijk gerecht te maken. Als het schip aan het eind van de dag terug vaart, is het buffet geopend en kunt u beginnen met het nuttigen van de maaltijd.

De daginvulling kan worden aangepast aan het publiek en de weersomstandigheden. De dag kan dus anders lopen dan hiervoor beschreven, maar zal zeker informatief, interessant en bovenal een gezellig dagje uit zijn!

Deze Culinaire Waddentocht is zeer geschikt voor bedrijfs-, familie- en vriendenuitjes. Heeft u nog een vraag of wens? Dan kunt u altijd bellen.

€ 55,- p.p., inclusief lunch en diner, excl. drankjes.

Kiest u voor topkok Grote Ben of kokkin Inmaculada:
€ 75,- p.p., inclusief lunch en diner, excl. drankjes.

**BOEK NU!
06 - 51 78 35 45**

EXTRA THEMA'S BIJ EEN CULINAIRE WADDENTOCHT

Regelmatig worden er nieuwe thema's bedacht en geprobeerd via Genootschap De 4 Eetgetijden (zie volgende bladzijde). U kunt uw Culinaire Waddentocht in het teken laten staan van zo'n leuk thema.

Mocht u een thema uitkiezen bij de Culinaire Waddentocht, dan zullen wij er alles aan doen om de dag te laten slagen!

Veel thema's zijn ook afhankelijk van het getij of seizoen. Bel Jan Rotgans en hij adviseert u graag!

Maak een keuze uit de volgende thema's:

• **THEMA GARNALEN**

De dag staat in het teken van de garnaal en alles wat daar culinair mee gedaan kan worden.

• **HARDERS VISSSEN**

Met een ringzeeg of staand wand worden harders gevangen op een zeer spectaculaire manier. Dan komt het woord 'vissen' het meest tot z'n recht.

• **CULINAIRE RONDVAART DOOR NOORD-HOLLAND**

Van Kooypunt tot Houthaven. Dwars door Noord-Holland met streekgerechten uit dit gebied.

• **LANGE WADWANDELING VAN 12 KM**

Een van de langste Wadlooptochten, midden op de Waddenzee. Met veel uitleg over geulen, dieren en legendes over de zee.

• **THEMA MOSSELS**

Mossels rapen en alles wat daar culinair mee gedaan kan worden. Inclusief excursie naar MZI (mosselhangcultuur).

• **DINER OP HET WAD**

Exclusief arrangement tot 12 personen. Midden op zee 'Risotto met verse oesters.'

CULINAIRE OESTERTOCHT

BIJ DE CULINAIRE OESTERTOCHT KUNT U PURE OESTERS PROEVEN, VERS GEPLUKT VAN DE MOOISTE OESTERBANKEN VAN NEDERLAND.

TEVENS STAAT TOPKOK GROTE BEN KLAAR OM AAN BOORD EEN DEEL VAN DE OESTERS TE BEREIDEN EN U CULINAIR TE VERWENNEN MET VERSCHILLENDE MAALTIJDEN.

De Culinaire Oestertocht is een 7 uur durende tocht waarbij proeven en relaxen centraal staat. Onder leiding van schipper Jan Rotgans en topkok Grote Ben kunt u volop genieten van deze bijzondere tocht. U beleeft de zee zoals u het nog nooit heeft meegemaakt, met rondom natuurschoon, vogels, zeehonden, rustig stromend water en kleine zeediertjes. Dit alles maakt deze dag zeer de moeite waard.

Aan boord worden zowel vis- als vleesmaaltijden bereid, dus ook als u niet van oesters houdt, is deze tocht een aanrader!

Bij aankomst op het schip, wordt u verwelkomd met koffie en iets lekkers. Na ongeveer een half uur gaan we van wal en varen we vanuit Den Oever richting het Amsteldiep waar de oesters liggen. Volgens Jan Rotgans "het mooiste plekje van de Waddenzee". Ondertussen vertelt hij over het Wad, u maakt gelijk kennis met de Waddenzee.

Tijdens de vaart wordt een lunch opgediend, geheel in de mediterrane sfeer:

- ciabatta, olijvenbrood en stokbrood
- groene salade en olijvensalade

Na twee uur varen naderen we de plaats waar de oesters liggen, hier gaat u van boord om oesters te plukken. Tijdens de pluk demonstreren wij hoe de oesters geopend worden om ze vervolgens vers te eten, midden op zee... Wij hebben speciaal voor deze tochten een stabiele bijboot om u naar de oesters te varen. U kunt de beschikking krijgen over lieslaarzen, zodat u uw voeten niet bezeert aan de scherpe schelpen. Op warme dagen kunt u beter oude schoenen meenemen om over de oestervelden te lopen. Dat is dan prettiger dan lieslaarzen of blote voeten.

Een deel van de oogst nemen we mee aan boord en wordt, door topkok Grote Ben, op diverse manieren klaargemaakt. Hierdoor krijgt u de kans om oesters te proeven zoals u ze alleen in luxe toprestaurants kunt krijgen en u kunt er zoveel eten als u wilt. Probeer bijvoorbeeld eens een oester in 't groen of een oester met opgeschuimde asperges, een ware sensatie! Tongstrelend is de combinatie van verse oesters met tabasco en bevroren wodka...

Afsluitend heeft Grote Ben aan boord een heerlijk diner bereid. Dit diner bestaat uit Italiaanse vis- en vleespasta's en diverse mediterrane gerechten. Het nagerecht bestaat uit een frisse salade van vers fruit.

De zee geeft stevige trek, dus een royaal diner is meer dan welkom. Ook voor mensen die zich liever niet wagen aan de schelpdieren is er voldoende keuze om de trek te stillen.

€ 75,- p.p., inclusief lunch en diner, excl. drankjes.

Tegen meerprijs kunt u het menu uitbreiden met een heerlijke witte wijn, geserveerd op scherfjts.

**BOEK NU!
06 - 51 78 35 45**

Genootschap De 4 Eetgetijden: terug naar het pure genieten

De wereld van vandaag: alles draait om tijd, scoren, technologische vooruitgang, geld, zekerheid en zoveel meer. Hierbij wordt wel eens vergeten dat de mens ook maar gewoon mens is en zo af en toe terug moet naar de basis van het leven: genieten, eten en drinken met elkaar.

Genootschap De 4 Eetgetijden is opgericht door twee levensgenieters pur sang: schipper Jan Rotgans en topkok Grote Ben Hettinga. Beiden hebben ze hun sporen verdiend met de culinaire Oester- en Waddentochten vanuit de haven van Den Oever. Het genootschap is bedacht, omdat er nog veel meer valt te zien en te beleven op en rond het Wad.

Elk jaar worden 4 unieke thema-vaartrachten bedacht. Deze staan in het teken van lekker eten en bijzondere locaties bezoeken, maar vooral gezelligheid. Jan en Ben proberen steeds iets te bedenken wat niet in gebruikelijke vaartrachten kan worden gepresenteerd. Te denken valt aan een speciaal diner tot aan het bezoeken van een onbekend stukje Waddenzee.

Als u ook lid wordt van ons genootschap, bent u de eerste die weet wat de eerstvolgende culinaire thema-vaartracht gaat worden. Hierna kunt u zich voor zo'n tocht opgeven, maar wees er snel bij, want vol is vol!

Hoe werkt het?

Aanmelden bij ons Genootschap hebben wij zo eenvoudig mogelijk gemaakt. Wij willen het voor iedereen mogelijk maken om deze unieke culinaire tochten mee te maken.

Genootschap De 4 Eetgetijden is een club, die bestaat uit leden die zich gratis hebben aangemeld op onze website: www.de4eetgetijden.nl.

Vier maal per jaar wordt voor het genootschap een exclusieve vaartracht van ongeveer 7 tot 9 uur bedacht vanuit de haven van Den Oever. De leden varen uit met het stabiele schip MS "Johanna II" WR130 van Jan Rotgans. Aan boord maakt u ook kennis met topkok Grote Ben, die u van alles vertelt over proeven en koken.

Het doel van de vaartracht is bij De 4 Eetgetijden steeds verschillend en afhankelijk van het Wad en de periode van het jaar. Er kan bijvoorbeeld een excursie naar een biologische boerderij op Texel worden georganiseerd of we bezoeken een museum. Ook wordt er gevist op bijzondere vissoorten

zoals wilde aal en harders.

Aansluitend zorgt Grote Ben voor een bijpassend diner als afsluiting. De tochten staan altijd in het kader van lekker proeven, beleven en vooral genieten.

De leden krijgen persoonlijke een e-mail toegestuurd, waarna zij de mogelijkheid krijgen om zich in te schrijven op desbetreffende tocht, onder het motto: wie het eerst komt, wie het eerst maakt. De kosten per persoon zijn afhankelijk van de aangeboden tocht en wordt per vaartracht in de e-mail aangegeven. U kunt dus per tocht bepalen of u mee wilt of kunt.

Meldt u zich nu aan op de website en geniet ook van wat de Waddenzee en haar omgeving te bieden heeft. U zult zich verbazen wat er allemaal mogelijk is!

Uiteraard kunt u ook uw vrienden, kennissen, collega's en familieleden aanmelden. Afmelden kunt u bij iedere toegestuurde uitnodiging.

De eerstvolgende thema's in 2010:

woensdag	20 mei	Harders vissen
dinsdag	6 juli	Vis- & Zeegroenten
dinsdag	7 september	Italiaanse tocht
zaterdag	6 november	Netten & Gamba's

Schrijf u nu in op www.de4eetgetijden.nl

Verslag eerste tocht 2009

Top kok 'Grote Ben' Hettinga -die verantwoordelijk is voor het kooke-beuren- en ik zijn op het idee van De 4 Eetgetijden gekomen tijdens een tochtje in de trein. Het kwam er op neer dat we een aantal keren in het jaar iets bijzonders wilden doen wat te maken heeft met het Wad en eten.

De eerste tocht had het thema 'Oesters & Asperges'. Wij zijn verantwoordelijk voor het te laten slagen van zo'n dag en zijn dan ook afgereisd naar Alphen aan de Rijn om eerst een 'workshop asperges' mee te maken.

Oesters & Asperges

Op 2 mei vertrok het Genootschap De 4 Eetgetijden met 22 personen naar het Wad voor oesters en daarna naar Oudeschild op Texel om asperges te halen. Oesters kun je nergens zo vers krijgen als bij ons, want je plukt ze en eet ze. Maar dat was met de asperges van Keyzer van Texel net zo. De kwaliteit was subliem, ze waren nog geen vijf minuten geleden geplukt van het land.

Naast de oesters en asperges als vooraf had Ben ook nog een mooie aspergemaaltijd gemaakt die we op ons gemak tijdens de terugreis hebben kunnen eten.

Dit was een geslaagde eerste tocht van De 4 Eetgetijden. Een aantal van de gemaakte gerechten zoals oester en asperges en oester en kwartelei zullen in ons arrangement blijven. Heerlijk!

Verslag tweede tocht 2009

Waddenaal, IJsselmeeraal & kweekpaling.

Voor de Waddenaal had ik langs de Afsluitdijk een fuik gezet, de vangst was al een maand redelijk tot goed. Die tip had ik gekregen van palingcollega Simon Kay.

De IJsselmeeraal had ik gekocht van Bert Rotgans en de kweekpaling van Visser uit Kolhorn.

De bedoeling van deze workshop was om het verschil te kunnen zien, voelen en proeven tussen aal en paling.

De IJsselmeeraal heeft een goede naam, de Waddenaal is onbekend bij velen en de kweekpaling heeft een mindere naam bij een hoop mensen. Jan Visser de verkoper van de kweekpaling zei: "Ik zal je goede kwaliteit geven." En dat heeft hij zeker gedaan. Ik ben geen kenner als het gaat om kweekpaling, maar deze was werkelijk heel goed!

We hebben de aal en paling gerookt, (voor de mensen die dat verschil niet weten hadden jullie maar mee moeten gaan...) en ook een gedeelte gestoofd. De gerookte vis gegeten met een stukje wit brood en de gestoofde vis met aardappeltjes, roomboter en een mooie salade.

Het verschil tussen de drie soorten was goed te proeven, de Waddenaal kwam het beste uit de verf!

Verslag derde tocht 2009

Garnalen & Krab

Garnalen vissen met een netje die je met de hand voort sleept.

De eerste trek deden wij lopend over het Wad, maar het was niets. Bij dat soort opbrengst wordt het een heel klein pannetje soep...

Aan de andere kant van de geul deden we een tweede trek, maar dat leverde ook niets op.

Dan maar iets dieper proberen in plaats van 20cm. Diep slepen en het water bijna tot je lies. Bingo!

Onbeperkt garnalen en binnen vijftien minuten hadden we een kist vol! Meer dan genoeg voor het kookwerk.

Grote Ben heeft er een garnalenbisque van gemaakt. Van de krabben, die wij met het sleepnet ving, maakte hij een krabbenbisque. Hierna konden we de beide smaken goed vergelijken.

Tussen het koken door kregen wij een mooie rondleiding bij de CIV Den Oever. Met uitleg over garnalennetten, zeevlieden en de garnalenzeef.

Terug aan boord garnalenloempia's met een mooie loempiasaus gemaakt. Die zijn wel zo gruwelijk lekker...

Als slagroom op de pudding een heel mooi stuk in De Telegraaf van Jaap Sloof en Felix Wilbrink.

Verslag vierde tocht 2009

Wadwandeltocht

Een prachtige wadlooptocht van twaalf kilometer over het Balgzand. Onderweg namen we alles mee wat eetbaar was en gebruikten dat als voorgerecht.

Als hoofdmenu 'Leids Ontzet', dat is pastinaak, witte bonen, truffel, munt en klapstuk. Maar het werd geen klapstuk, we hebben deze tocht moeten annuleren wegens te kort inschrijvingen. We zijn wel weggeweest met 'Slowfood Texel' en wat genodigden.

De dag is dus anders verlopen zoals gepland was, maar we hebben wel een nieuw 4 Eetgetijden recept uitgeprobeerd. Ook hebben we heel veel mooie kooktips gehad van Annet Ruitenbergh (Slowfood Texel).

Voor ons is het toch nog een heel vruchtbare dag geweest met veel nieuwe inspiratie voor 2010.

Jan Rotgans & (Grote) Ben Hettinga

Het meest bijzondere aan Genootschap De 4 Eetgetijden is misschien wel dat u getuige kunt zijn van een nieuw en uniek thema-arrangement! Maar het belangrijkste is dat u een prachtige dag meemaakt! Daar zorgen Jan en Ben voor.

www.de4eetgetijden.nl

Wadvissersgilde, ontdek het Wad met je zintuigen

In 2001 werden Jan Poortman en ik door Ton de Groot en Jan Heiligenberg gevraagd om eens te praten over een opstaptelek voor onze schepen. Een betere en mooiere plek voor onze gasten. Het feit dat het ging om deze vier bedrijven had te maken met dat we hetzelfde konden bieden, zoals slepen, wadlopen et cetera. We waren

vier collega's, maar ook concurrenten, maar we hadden een bijzonder goede collegiale band met elkaar. Wij hebben een gesprek aangevraagd met de burgemeester, toen nog Jan Baas, en hem uitgelegd wat we wilden. Hij adviseerde ons om eens met Martin Scholten te praten en advies te vragen. Dat is gebeurd

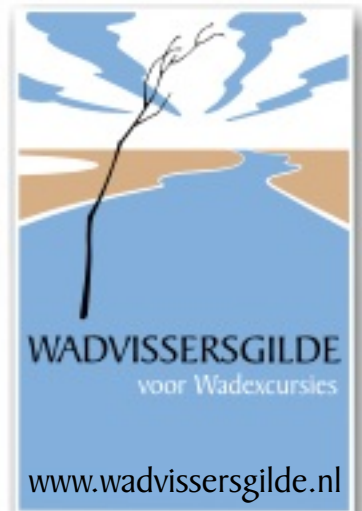
en tijdens dat eerste gesprek kwam Martin met het voorstel een wadexcursie in elkaar te zetten, met daar aan vast de nieuwe locatie om onze schepen te leggen. Dat was de eerste aanzet van het Wadvissersgilde.

Later hebben we een tiental keren proef gedraaid en het bleek een superformule.

We hebben er veel tijd in gestoken en zijn tot de conclusie gekomen dat als wij dat niet in 2001 ondernomen hadden, wij er nu waarschijnlijk met onze bedrijven niet meer geweest waren.

De wadexcursie is de spil van ons geworden waar een groot publiek op af komt en wat voor ons super is om te doen. Daarnaast hebben we één keer per week overleg over alle zaken die met ons bedrijf te maken hebben zoals e-logboek, natura 2000, NB-wet, vergunning en nog een bladzij vol met die ellende. De taken zijn verdeeld en ieder houdt zijn onderdeel in de gaten.

Wat betreft veiligheid: bij slecht weer bellen we elkaar op hoe de ander erover denkt en als er pech ontstaat op zee kunnen we binnen één uur hulp van de gildebroeders verwachten. We zijn het ook wel eens niet met elkaar eens, maar zijn daar altijd weer uitgekomen.

Vanuit mijn optiek prijs ik mij gelukkig dat ik met de gildebroeders mag samen werken en ik heb ook bijzonder veel waardering en respect voor ze.

Topkok 'Grote Ben'

Op het lerse koor, waar Hedda en ik op zaten, ontstond er een clubje dat 'de Nazit' heette. Vijf nazitters die bij Brakeboer na afloop een borreltje dronken. Hierbij zat een kok, Ben Hettinga.

Na een aantal maanden leek het ons leuk om met de nazit even te gaan eten en Ben regisseerde het diner. Hij liet mij (toen nog totaal onervaren) een amuse maken met wilde zuurkool en medaillonnetjes meloen op een amuselepel geplakt in gelei. Mooi om voor de leeuwen gegoid te worden en we hebben daarna nog bijzondere mooie kookworkshops mogen ervaren. De mooiste kooksessie was een diner op de 'Razende Bol'. Eerst fuiken legen, Ben nam Opperdoezer ronde mee en toen met z'n vijven met de snelle boot naar de Razende Bol. Hout gesprekkeld, mooi kampvuur gemaakt en dan het diner:

gestoofde aal, gekookte aardappels en een mooie herfstsalade met gebakken peren. Vanaf die tijd is de Oestertocht ontstaan en hebben we ook met de nazit zo'n tien proefvaarten gemaakt (wat niet zo beroerd was) om deze Culinaire Oestertocht te kunnen verkopen aan onze gasten. De Oestertocht bestaat nu vijf jaar en wordt al mooier en we krijgen al meer ervaring. Buiten de Oestertocht verzorgt Ben ook de verschillende diners van de club 'De 4 Eetgetijden'.

Ik waardeer Ben enorm voor zijn inzet en energie en hoop dat ik nog een hoop jaren samen mag werken.

Met ieder waar ik mee heb samen gewerkt

Vanuit mijn jeugd waren we niet gewend om met andere mensen samen te werken (personeel noemen ze dat geloof ik). Toen ik voor mezelf begon en meer netten ging zetten kon ik niet meer zonder.

In de tijd van 1980 tot 1990 viste ik het fanatiekst, paling kubben en grote fuiken waren de hoofdmoot. De jongens die voor een groot gedeelte toen nog op school zaten en mij na schooltijd en in het weekend hielpen, daar denk ik nog heel vaak aan terug. Het is bijzonder dat deze periode wat betreft sfeer vaak bij mij terugkomt. Het waren lange dagen en fysiek zware tijden. We visten toen vaak bij de Napoleondam, ik beweer nu dat dat het mooiste plekje van de Waddenzee is. Waarschijnlijk vond ik dat toen ook al, maar besepte het nog niet.

Als ik de jongens nu tegenkom die toen bij me gewerkt hebben, wordt er altijd met een beetje weemoed over die tijd gepraat. Tijdens de overgang van palingvisserij, Zelf beroepsvissen, café de Rotgans en culinaire vistrisps, ben ik altijd enorm geholpen en bijgestaan door het personeel dat toen bij me werkte.

Zonder hun had het zeker niet zo gelopen. Ik kan over de belevenissen met m'n maatjes nog wel een hele krant volschrijven, en mijn waardering gaat dan ook uit naar alle mensen waar ik mee heb

Spaanse kokkin Inmaculada

Inma is eigenlijk mijn buurvrouw en ik had gehoord en geroken dat ze enorm lekker kan koken. Geboren op één van de Canarische eilanden is zij Spaans van bloed.

Drie jaar terug heb ik haar gevraagd om een keer een paëlla aan boord te maken om te kijken of ik dat aan mijn gasten kon verkopen. Dat bleek bijzonder leuk en lekker te zijn. Ik de vis, kokkels en oesters vangen en zij maakte er een enorme paëlla van. We hebben onze keuken wel een paar keer moeten veranderen maar nu is zij in staat om een paëllamaaltijd te verzorgen voor meer dan 50 personen! Het is dan ook een feest om dat te mogen serveren en mijn waardering is groot, helemaal als het om smaken gaat.

Mark Zijlstra met zijn rauwe verhalen

Het avondje visserijcabaret is ontstaan tijdens een proefvaart mosselvissen en eten.

Mark was ook één van de genodigden en op het eind van de avond ging hij als toegift een mooi zeemansverhaal vertellen.

Onze andere gasten tipten ons en zeiden: "Waarom ga je dit niet doen?" Zo is het ook gebeurd. We hebben een paar keer proef gedraaid en de avond stond er.

Tussen de verhalen door een mooi Captains Dinner en na afloop de blues met de tekst van Jeroen, broer van. Als de sfeer goed is en dat is het bijna altijd, dan geniet ik nog elke keer van de rauwe visserijverhalen van Mark, ook al heb ik ze al misschien wel 40 keer gehoord.

John Numeijer, onze scheepsmuzikant

Buiten dat John bij mij aan boord muziekworkshops geeft speel ik ook wel in musicalorkesten waar John voor staat als dirigent.

In heel Noord-Holland geeft hij muzikles en dirigeert koren en fanfares. Zo is het ook begonnen, als afsluiting van een visdag nog even een deuntje. Dat bleek zo leuk te zijn dat John en ik een Zeemansliederen-avond, liedjes uit de musical 'De Jantjes' en echte Amsterdamse liederen verzorgen op de boot.

Een bijzonder leuke avond die met alle kennis van John eigenlijk niet kan mislukken. Wat waarschijnlijk niemand weet is dat John een keer van Enkhuizen af tot Den Oever heeft staan af te wassen omdat de crew zeeziek was, windkracht 7 uit het oosten. 't Is dus ook een zeebonk.

samengewerkt. Ik kijk ook vol bewondering naar hun en naar wie ze geworden zijn. Twee van hen leven niet meer, Jan en Jos. Dit stukje komt boven de kantine van de WR130 te hangen waar zij gewerkt hebben, als herinnering.
Een paar mooie uitspraken:

"Reken maar uit" – Willem
"'t Is hier ook mooi" – Jan Nijland
"Oh, nog een prettige aanrijding, hè" – Ronald
"Pagaanie" in plaats van pagina – Toon Raven
"Toe môrro" (tomorrow = tot morgen) – Fred
Als hij mijn eerste broodje bracht: **"Jan! Deel 1"** – Jos
"Hey, donder op met dat kutjacht, dit is onze plek!"
Zegt die andere man: **"Zou jij je mond niet even houden kereltje"**
"Wil je vechten? Dan moet je bij de schipper zijn..." – Ronald

Muziek, daar raak je nooit op uitgekeken...

Op mijn 6e jaar kreeg ik een klein accordeonnetje voor Sinterklaas. Ik wist daar al snel een melodietje op te spelen en mijn ouders leek het wel wat om mij muzieklessen te laten geven. Kathy Keijzer uit Den Oever bleek accordeonles te geven en ik er naar toe. Ik kan het mij nog net herinneren en vond het heel eng.

Kathy, zelf nog student, wilde mij het punctueel, correct en netjes leren, waar ze alle recht toe had, maar dat zat er bij mij toen niet zo erg in. De derde les bracht de ouwe mij naar Den Oever en ik zat te huilen in de auto. Ik had mijn les niet goed geleerd en daar kwam ik op de heenreis pas achter.

De ouwe zei: "we rije naar de haven en den gôôie we dat ding in de haven, ben je dêêr oaf" Nee, dat wilde ik niet en toch maar heen gegaan.

Na een jaar kon Kathy niet meer vanwege studie en ben in naar Bert Angevare gegaan. Bert mikte het niet zo nauw, maar heeft me veel plezier bijgebracht in het musiceren.

Tot mijn 16e heb ik les bij hem gehad en met veel plezier. Ook

zat ik toen op een accordeonvereniging (wat helemaal niet bij pubers hoort) en dat vond ik ook mooi.

Op mijn 30ste jaar heb ik een piano gekocht op de laatste dag dat ik een bult paling had gevangen en daarmee een hoop had verdiend. Eén jaar pianoles van Bert en nog twee seizoenen van Cees Bronner uit Alkmaar (klassiek).

Op mijn 40ste had ik een concert in de kerk gehoord, waarbij een contrabas zat. Jezus, wat vond ik dat mooi. Ik een contrabas gekocht en zelf wat geprobeerd en gepield. Ingeschreven op een workshop 'de bas de baas' en Jantje met de bas naar het conservatorium in Alkmaar. Er liepen figuren met vlinderstrikje, wat moeten die hier? Kwam ik aan op klompen en een schipperstrui. Die met dat strikkie stond naast me en bleek een bassist te zijn van het residentie orkest in Den Haag. Toen kwam ik en zei dat ik

visserman was en dat dit volgens mij een contrabas moest wezen. Ik zei: "ik denk niet dat ik hier helemaal op het goeie plekkie ben en vind het ook niet erg om weer te gaan". De docent Jacques zei: "als je gemotiveerd bent, mag je blijven!" Dat was ik wel en met alle respect, hij heeft mij niet laten afgaan. Drie kilo lichter ben ik daar weer vertrokken, overal waar vocht uit kon lopen liep het ook, en had gevraagd aan Jacques of ik een keer les van hem mocht krijgen. Hij zei: "als je er aan toe bent, bel je maar".

Drie jaar later, ik lag te vissen in de Vlieter met het sleepnet in zuidelijke richting, dacht ik ineens: nou ben ik er aan toe. Jacques gebeld en hij zei: "maandagavond, zeven uur".

Heerhugowaard, woonwijk en een kamertje van 3x3. Hij zei: "speel eens een losse a-snaar met je strijkstok". Nou, ik heb kracht genoeg dus: "zeg maar hoe je hem hebben wil!" Eerst ik, toen hij voordoen. Ik kon amper het verschil tussen goed en niet goed horen. Mijn gehoor moest daar op getraind worden, terwijl ik al meer dan tien jaar muzikles had gehad en al meer dan dertig jaar met muziek

bezig was. Een meesterlijke ervaring om van zo'n iemand les te krijgen. Hij heeft bij mij lesmethodes gebruikt die volgens mij nog nooit waren uitgevonden, maar voor mij niet beter hadden gekund! Eén van de mooiste momenten -waaraan ik bijna alle dagen terugdenk- ging zo: Je kan nu drie noten spelen en daar maak je een liedje van. Je kan ze nummeren van 1, 2, 3 of a, b, c, alle variaties mag je gebruiken zoals 113212, maakt niet uit, maar! Maak het interessant voor me. Met dit heeft hij mij vier avonden bestookt tot dat ik het door had. Als je een muzikaal verhaalje vertelt, vertel het dan ook. Laat zien en horen wat je bedoelt was de boodschap.

Na dat ik wat meer kon op de contrabas hebben Hetje en ik auditie gedaan in Dordrecht voor een Anatevka-productie. 25 voorstellingen in Zuid-Holland, maar wel in het naseizoen. Dat was voor mij te combineren met m'n werk. Wij zijn door de auditie heen gekomen en we waren verreweg de beste. Dit kwam omdat we enigen waren die er op ingeschreven hadden. Circa acht keer repeteren en toen de kleine theaters in, zoals de Kunstmin in Dordrecht en theater Zuidplein in Rotterdam. Als ik klaar was met vissen stond Hetje om half zeven met ronkende motoren klaar op de haven om mij op te pikken om naar het theater te gaan. Twee uur had ik de tijd om te eten, me om te kleden (in de auto), een snuffje deo hier en daar en niemand had het in de gaten dat

er een visserman in de bak stond. De laatste voorstelling van de 25 zei de (steengoede) dirigent Jacob Jansen tegen het orkest: "Ik ga op het toneel, volg de bas maar". Het ging hier om circa 25 orkestleden, blazers, strijkers, enz. en 100 man koorzang. Toen ik mij dat realiseerde kreeg ik onmiddellijk last van ontsluiting.

Ik heb op het moment weer accordeonles, maar dan bij Cees Dito van Triade en dit is wederom weer erg interessant.

Muziek, daar raak je nooit op uitgekeken.

In Wieringerwerf begeleiden Hetje en ik een leuk Nederlands koor. Ik mag ook af en toe in musicalorkestjes spelen bij John Numeijer.

Mooi hè?!

Oestertocht

**Per schip met de groep naar de plek
Waar de keizer eens dammen gelegd heeft
Om de Helderse haven open te houden**

**Hier heeft de zee op haar beurt
Speels geulen vertakt, zo raken
Na jaren wat stukken droog bij laag water**

**De Napoleondam heft zijn rafelige schedel
Dit is de mooiste plek van de Waddenzee**

**Voor anker gaan, het schip steekt te diep
Met lieslaarzen klaar om de dam op te gaan
Maar eerst legt de schipper het bijbootje aan**

**Duizenden Jappen wachten als oesters sereen
Hier, door hun handen gewonnen
Met wodka als toetje gekeeld door monden**

**Als Napoleon dit had geweten was hij
Nooit op het eiland Helena gestorven**

Josje Zegwaart-Rooijers

COLOFON

tekst: Jan Rotgans
Eefje de Vries

foto's: Uit collectie Jan Rotgans
Arthur Wigbout
Efkes bijprate
De Telegraaf

met dank aan: Fam. A. Pruijboom
Josje Zegwaart-Rooijers
Historische Ver. Wieringen
en vele anderen

ontwerp en druk: Arthur Wigbout

Anekdoten & Uitspraken

Opa Panjer:
*"Je neemt te veel hooi op je kerfstok"
"Ik hoef geen water, daar neuken de kikkers in"
"De ene z'n brood is de ander z'n dood"*

Ton de Groot & Henny de Groot (vader van Ton):
*"Er is voor moeilijke denkers geen makkelijke stoel"
"Als er één van ons dood gaat, ga ik naar het bejaardentehuis"*

Mijn vader zei tegen mijn moeder:
*"Als ik een beetje verdien wil ik een
nieuwe boot laten bouwen."*

Waarop moeder zei:
*"Dan moet je het nu doen, want je
verdient nu een beetje..."*

De ouwe zei altijd:
*"Je moet zorgen dat je burens in een mooi huis wonen en jij in ouwe troep,
dan kijk jij naar een mooi nieuw huis en hunnie naar wat ouwe rommel."*

De ouwe sprak plat Wierings (dialect). Hij is in de oorlog opgepakt en meegenomen naar een werkkamp. Van Wieringen lopend naar Den Helder, onderweg merkte hij dat hij een boekje van de ondergrondse in z'n zak had. Als ze daar achter kwamen zou hij direct geëxecuteerd worden. Hij heeft toen onderweg dat boekje opgevretten vertelde hij, blaadje voor blaadje. Zijn Nederlands is daar niet beter door geworden.

Opa Rotgans had voor het eerst een thermoskan gekocht, als je dan op het land was had je de hele dag warme koffie. Hij was gewend om z'n veldfles over de sloot te gooien en dan zelf er over te springen. Dat deed hij ook bij de thermoskan. "Waardeloos ding."

Ze hadden ook een dynamo gekocht voor de fiets, zelf gemonteerd op de fiets met alle draadjes en lampjes. Toen gewacht tot het donker werd. Fiets op tafel, lichten uit en druk nu maar op het knopje van de dynamo, 'geen licht!' De volgende dag hebben ze hem weer terug gebracht naar Piet Luyt, de fietsenboer.

De ouwe zei: "Engels hoef je niet te leren, want er is geen paling die Engels spreekt."
Ik kon niet erg goed zwemmen en ging op school ook bijna niet op zwembles. De leraar kwam bij mijn vader en moeder langs om het er even over te hebben. De ouwe zei: "Maak je niet druk, een piloot kan toch ook niet vliegen."

Tante ma kijkt voor het eerst televisie (1960, Bonanza, Westernfilm). Paarden vliegen over de beeldbuis, cowboys schieten, indianen met pijl en boog. De ene na de andere valt dood neer. Toen het af was zei tante ma: "Tjonge jonge, wat zouden die mensen lekker slapen kunnen vannacht!"

Toon had paling gekocht, half emmertje in een plastic zak, flinke scheut water erbij en dan de vrieskist in. Na een dag zei hij tegen zijn vrouw: "We moeten andere thee kopen, dit is niet te zuipen."
Wat later: "De jus is vies en de koffie ken je ook wel weer terugbrengen."
Een paar weken later ontdekten ze dat er een palinggraat in de fluitketel zat. Er was dus een paling bij het water in het zakje doen uit de emmer in de fluitketel gekropen. Daar hebben ze thee van gezet, de jus afgeblust en koffie gezet. Niet vreemd dat het even anders proefde.